

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

29. oktober

Čeprav je ta slovenski narodni praznik važen mejnik v zgodovini slovenskega naroda, ga sedanji komunistični uzurpatorji v Sloveniji že vsa leta namerno zamolčujejo in ga mlademu slovenskemu rodu pri pouku slovenske zgodovine sploh ne omenjajo!

VOLUME XXXIV
LETNIK XXXIV OKTOBER 1983

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE.
TORONTO, ONT., CANADA, M6G 2T5

NO. 10.
Štev.: 10.

Odprto pismo

Jerneji Petrič, urednici antologije „Naši na tujih tleh,“ v Ljubljani

Vaša lepa, sicer pristranska knjiga o slovenski književnosti v Ameriki mi oživilja spomine na mnoge v njej predstavljene ter na sodelovanje z njimi v dvajsetih pozneje in celo pozneje, ko nisem več imel vezi z naselišči rojakov. Gre Vam zaslužen priznanje in pohvala za truda polno delo.

Nikake pohvale pa ne more biti glede vedenja pokojnega Louisa Adamiča, ki je, kot pišete, označil moja stališča za reakcionarna. Vem, da me je svojim privržencem predstavljal kot „center reakcije v Pentagonu“ ter jim celo naročal, da me morajo ustreliti. Zdaj Vi to zlobno norost o reakciji ponavljate. Ne oporekam, ko me s svojo tovarišijo vred tako opravljate; osramočenega bi se čutil, če bi me prištevali k Vašemu „naprednemu“ taboru.

Nepoštenosti mi v vsem dolgem življenju še nikdo ni očital. Zdaj ste me Vi obdolžili nepoštenja do Adamiča. Kako si drznete kaj takega napisati! Svoje pripovedovanje o Adamiču lahko dokumentiram in ničesar nisem dal v javnost, da bi njegovo osebnost obrekoval. Objavil sem le, kar je bilo potrebno v pojasnjenje mojega stališča ter posledic njegove hudobne gonje proti meni. Pišete, da je moje pisanje sporno. Resnica je mogoče sporna samo po Vaši ideologiji. V svoji naslednji knjigi [1981] sem spet, kot „reakcionar“, omenjal Adamiča, da je služil Sovjetom, zapeljeval poštene rojake, hkratu izkoriščal jugoslovansko kraljevsko vlado, nato še titovsko, in vse za plačilo!

Očitati nepoštenje je krivično. Postavil bi Vas lahko na zatožno klop, v Ameriki prav zatrdno. Ker bi kaj takega, tudi če bi bila prilika, ne hotel, bi Vas samo brcnil, saj si lahko mislite, kam...

Sram Vas bodi!

Andrej Kobal

(Dr. Andrej Kobal je bil visok uslužbenec ameriških medvojnih in povojnih služb. Na teh mestih je imel dostop do najzaupnejših dokumentov o sovjetskih in titovskih agentih v Združenih državah. Knjigi, v katerih je pisal o Adamiču, sta „Svetovni popotnik pripoveduje“ 1975-76, ter „Slovenec v službi FBI in druge zgodbe“ (1981), oboje pri Mohorjevi družbi v Gorici. Op. ured.).

„Le vkup, le vkup, — uboga gmanja!“

(Geslo za časa kmečkih uporov v slovenski zgodovini).

Ali pripravlja Jugoslavija „holocaust“ Slovencev?

Iz domovine se širijo novice, da centralna jugoslovanska vlada pripravlja „rodomor“ našega naroda. V pripravi da je, če ga že niso odobrili, novi šolski zakon, ki predpisuje srbo-hrvaščino (spakedran-ko med srbsčino in hrvaščino) kot edini jezik za poučevanje vseh šolskih predmetov, in da se bo slovenščina poučevala samo kot predmet dva krat na teden po eno uro — („če bo zadosti prijavitelcev“ - op. uredništva). Mi smatramo to, če so novice resnične, za rodomor Slovencev v domovini, ki bodo tako uradno podvrženi počasnemu umiranju, zato proti temu odločno protestiramo! Pričakujemo, da bodo vse slovenske organizacije protestirale proti takim uradnim šikanom in se odločno uprli načrti kolonizaciji slovenske zemlje. K temu prašanju se še povrnemo.

Uredništvo S. D.

PRIPOMBA:

1. Kaj namerava storiti v tem oziru komunistična slovenska vlada v Ljubljani? Pozivamo jo, da se izjasni in proti takemu početju protestira, če več, naravnost upre!
2. Kakšno stališče bo zavzelo prosvetno ministerstvo v Ljubljani?
3. Kaj pa slovenska Akademija Znanosti in Umetnosti?
4. Kaj bosta storila univerzitetna profesorska zbora v Ljubljani in Mariboru?
5. Kaj bodo storili slovenski kulturni delavci in ustvarjalci?
6. Kakšno stališče bo do tega zavzela slovenska Cerkev v domovini, zamejstvu in zdomstvu?
7. Kakšno stališče bo do tega, življenjsko važnega vprašanja zavzel takozvani Slovenski narodni odbor?
8. Kje so danes slovenski disidenti, ki bi protestirali proti takemu ravnanju?
9. Dvanajsta ura bije slovenskemu narodu! Ali se bomo zganili, zdramili, zresnili in pomislili na slovenske vrednote vsaj ob tej pozni uri?

Tisoč let in čez smo branili slovenstvo pred germanskim, romanskim in ogerskim nasiljem, pa bi zdaj klonili?!

Slovinci! Zganimo se! Plat zvona že bije! Še ni prepozno! Le vkup, le vkup, uboga gmanja!

Naš narod še ni umrl in noče umreti!

S. D.

29. OKTOBER

SLOVENSKI NARODNI PRAZNIK SVOBODE, SLOVENSKEGA NARODNEGA PONOSA, NEOMAJNEGA UPANJA NA LEPŠO IN PRAVIČNEJŠO BODOČNOST SLOVENSKEGA NARODA!

.....

Stoletja dolgo trpljenje, ki se je po zatonu slovenske države Karantanije vidno izražalo v načrtnem odvzemanju naše zemlje in prisilnem potujčevanju, je vsestransko slabilo življenjsko moč našega naroda. Sledila so dolga stoletja borbe za goli narodni obstanek.

Slovenski narod se je v borbi za staro pravdo upiral krutim graščakom, junaško branil pred turškimi napadi, pri tem pa krvavel, hiral, a klonil ni.

V prvi polovici 19. stoletja je evropsko narodno prebujenje zajelo tudi naš teptani slovenski narod. Tej slovenski narodni pomladi pa je grozila slana v obliki takratnega južnoslovanskega idejnega gibanja, imenovano ilirizem, ki je naravnost terjalo, da se naj Slovenci odpovemo slovenskemu imenu in slovenskemu jeziku. Tej veliki in drzni zahtevi so, na žalost, podlegli številni Slovenci. Dr. France Prešeren, največji slovenski pesnik, pa je ilirizem zavestno obsodil, energično zavrnil, istočasno pa poudaril slovensko misel, slovenski jezik in slovensko narodnost. Ta odločna Prešernova poteza je rodila že za njegovega življenja vidne sadove.

Leta 1948 smo Slovenci, po Prešernovi zaslugi, dobili v novejši dobi prvi jasen vseslovenski narodno politični program, zahtevo po „Zedinjeni Sloveniji“, ki je kot val vseslovenskega narodnega navdušenja po celi Sloveniji izzval vrsto množičnih zborovanj, imenovanih „taborov“, iz katerih je polagoma zavestno rastla osrednja slovenska misel, narodna zavest in z njo slovenski narodni ponos.

Prva svetovna vojna je pretrgala tisoč let in čez stare suženjske okove in tako smo končno 29. oktobra 1918 zaživel svobodni „pod svobodnim soncem“!

Kratka je bila ta težko pričakovana svoboda. Časa trpljenja še ni bila napolnjena.

PROSLAVA

slovenskega narodnega praznika

Ta v novejši zgodovini slovenskega naroda največji slovenski narodni praznik bomo proslavili v soboto 29. oktobra 1983 ob 6. uri zvečer v slovenski cerkveni dvorani Brezmadežne na Brown's Line v New Torontu s sv. mašo za slovenski narod, ki jo bo daroval prevzvišeni škof dr. Alojzij Ambrožič. Po končani sv. maši pa bo proslava v dvorani.

Grozeči oblaki so z nacifašističnim napadom in diaboličnim ukazom mednarodne komunistične zarote znova zagrnili prijazno jasnino slovenskega neba. Slovenska kri je zopet tekla v potokih. Kraške jame, ki so nekoč vabile izletnike od blizu in daleč, postale množična grobišča žrtev neosvobodilne, slovenskemu narodu vsiljene, komunistične revolucije. Namesto obečane narodne svobode in ozemeljske združitve je bil smrtno ranjen slovenski narod za plačilo nepopisnega medvojnega trpljenja pahnjena še v snovno in duhovno suženjstvo, v katerem životari še danes.

V slovenskem narodu, ki je prestal že mnogo viharjev, je hvala Bogu, danes, sredi gospodarskega razdejanja, še veliko zdrave miselnosti, klenega duha in žive vere naših slavnih prednikov, zato smo prepričani, da bomo iz te sedanje stiske in preizkušnje izšli prekaljeni, izčiščeni, narodno zavedni! Opogumljeni z „vero v Boga in samega sebe“ bomo zaustavili genocidno politiko sedanjih komunističnih oblastnikov in s tem ustvarili neobhodno potrebne pogoje vsestranske narodne rasti v vseh odtenkih slovenskega narodnega življenja, predvsem pa na gospodarsko-političnem, narodno-kulturnem in družbenem področju.

Nadaljevanje na str. 2

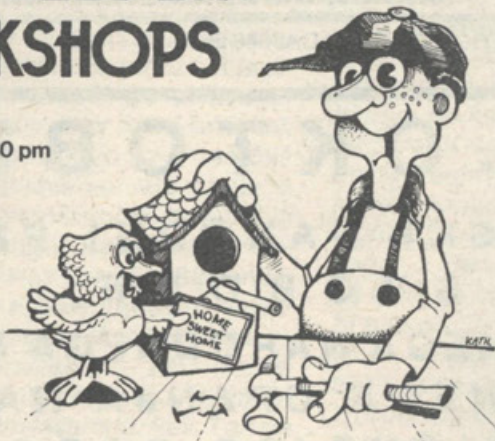
Med SLOVENCIMA

TORONTO

the Kortright Centre for Conservation

BIRD FEEDER WORKSHOPS

11 am & 2:30 pm

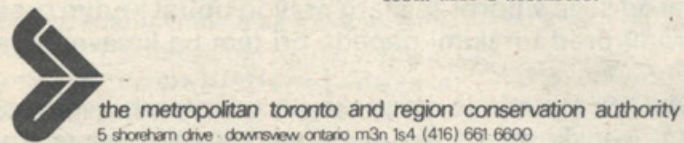
WEEKENDS IN NOVEMBER

Building a bird feeder is easy at the Kortright Centre's "Bird Feeder Workshops", Saturdays and Sundays in November, at 11 a.m. and 2:30 p.m.

This popular program features a talk on the placement of bird feeders, a slide show and a hike along the bird feeder trail.

Take your own hammer and make a bird feeder for a nominal cost that varies according to the size of the feeder. Then, learn Kortright's Secret Suet Recipe to attract birds to your feeder.

To reach the Kortright Centre, go north on Hwy. 490 to Major Mackenzie, west to Pine Valley Drive, then south half a kilometre.

the metropolitan toronto and region conservation authority
5 shoreham drive - downsview ontario m3n 1s4 (416) 661 6600

TABOR

Občni zbor organizacije slovenskih protikomunističnih borcev

Občni zbor glavnega odbora slovenskih protikomunističnih borcev se je vršil v številni udeležbi zastopnikov krajevnih organizacij dne 17. septembra 1983 v Hamiltonu, Ontario, Kanada. Posvečen je bil 40. letnici ustanovitve slovenskega Domobranstva, slovenske narodne vojske.

Izčrpna poročila krajevnih zastopnikov in, seveda, odbornikov glavnega odbora, so dali osnovo za vestno analizo slovenskega položaja v globalni perspektivi.

Čeprav so minila že desoletja, je domobrantska ideja živa, nepremagljiva in da v teh razdejanjih slovenskih razmerah, gospodarskem razdejanju, išče nova pota svoje rasti, da se borba v tej ali oni obliki nadaljuje in da se bo nadaljevala vse dotlej, dokler ne bo slovenski narod rešen komunistične tiranije in zopet živel, raste in se vsestransko razvijal v svobodi.

Za zaključek zborovanja so bile predlagane in soglasno prejete naslednje resolucije:

1. Čimprejšnja izdaja dokumentirane knjige o vzrokih in posledicah komunistične neosvobodilne revolucije v Sloveniji v angleškem in španskem jeziku.

2. Prevesti in izdati v angleškem in španskem jeziku najbolj pomembne pesmi mladega slovenskega pesnika Franceta Balantiča. S to pesniško izdajo bomo dostojno proslavili 40. letnico njegove junaske smrti. Udeleženeec

Velika družina?

Deseti koroški večer je za nami. Kljub težkim časom in preobilici banketov, je bil uspešen. Dvorana je bila polna, program, ki ga je vodil G. L. Stajan, dober, hrana je bila izvrstna. Banket je postal v Torontu, že tradicija. Po prisrčnosti in res skupnem cilju svobodnih Slovencev ga prekaša samo še domobrantski banket. Izmed mnogih govornikov navajamo župnika G. J. Kopača, ki je povdaril narodno verski namen in delo Mohorjeve. Govornik je še posebej omenil narodno politično stran na polju skrbi za vzgojo dijakov v Celovcu, kjer je Mohorjeva nedvomno v konfrontaciji z ljubljanskim režimom. Lepe misli je tudi izrazil govornik, ko je govoril, da smo Slo-

venci v Toronto ena družina, ki si medseboj dohovno in materialno pomaga in tudi pomaga naši Koroški. Ob povdaru ideje ENE DRUŽINE, ki je bila na tem večeru počaščena s prisotnostjo nič manj kot devet slovenskih duhovnikov, se človek zamisli in vpraša?:

Ali ima ta družina pravico enkrat na leto pričakovati prisotnost in tolažbo duhovnih očetov ob priliki, ko se spominjamo naših padlih v revoluciji in takoj po njej. Ali se smejo bivši domobrantski kurati, domobranci, sedaj duhovniki, ob tej priliki oddolžiti spomenu pobitim duhovnikom, semeniščnikom in tisočem drugih Slovencev? Ker odklanjamo večkrat izrečeno obtožbo, da Slovenci samo za hrbtom špikamo, zatravljamo in obrekujemo, in ker želimo

nadaljevati sorazmerno lepo harmonijo, ki vlada med Slovenci te zadeve omenjamo. Razumemo, da naši duhovni voditelji hodijo domov. Vsiljuje pa se vprašanje, ali je potrebno tako pogosto, še posebej, ako jim režim odklanja vizume, jih mečejo na meji nazaj in so potrebne intervencije najvišjih slovenskih cerkvenih krogov. Bati se je, da je nehotna posledica tega, pomankanje sodelovanja pri spominskih svečanostih in drugod, kjer bi mogel biti krivični režim prizadet. Tisoči izseljencev, ki že 38 let niso hoteli kloniti glave in takorekoč skrivaj obiskati domovino, se sprašujejo ali bi tak izraz solidarnosti kršil izraženo idejo in princip ENE DRUŽINE.

Dr. Peter Urbanc

G. Bush in T-72

Podpredsednik USA g. George Bush je bil letos v Septembru na obisku v Jugoslaviji, Rumuniji in v Austriji. Ob tej priliki je bila Jugoslaviji zopet obljubljena vsa možna pomoč, posebno na ekonomsko polju. Na Dunaju je potem g. Bush podal važno izjavo, ki je zelo razburila Moskvo. Podpredsednik je namreč povedal, da ni nikjer zapisano in dogovorjeno, da bi morala biti Europa razdeljena na pro-sovjetski in pro-zapadni tabor. Današnja razdelitev se lahko spremeni in USA misli še posebej močno podpirati države vzhodnega bloka, ki bi pokazale voljo postati samostojne in neodvisne od Moskve. Ameriški politik bi lahko še mirne duše dodal, da je USSR krepko kršila medvojne dogovore, ki so določale svobodno, pluralistične volitve v Poljski, Jugoslaviji in drugod. Bil bi sedaj že zadnji čas, da se o teh dirigiranih režimih iz Moskve pove, kako krivično so prišli do oblasti, — ne po volji ljudstva, nego na konicah sovjetskih bajonetov. Zapadni svet je tako strašno pozen pri spoznavanju pravega lica svetovnega komunizma. To svojo napako sedaj spoznava in plačuje, dočim bi leta 1945 z malo odločnosti vse to bilo preprečeno. Še danes si premnogi na zapadu in tudi v USA delajo utvare glede USSR in zato v odnosih do USSR in satelitov taktizirajo povsem napačno.

USA podpira komunistični režim v SFRJ od leta 1948 naprej. Podpora je bila v vsakem pogledu znatna, a koncesije Ameriki niso pomenile mnogo. Nasprotno! V vseh mednarodnih sporih je SFRJ bila vedno na strani USSR. To je še posebej boleče prišlo do izraza v konfliktu na bližnjem vzhodu, ko so Jugoslovani takoj dovolili transport orožja Sovjetom preko Jugoslavije. Nedvomno bo tudi v bodoče tako, kar je pred kratkim prišlo tako drastično na dan. Najbolj vpliven nemški tednik Spiegel je pred tedni objavil sledečo, za USA zelo naugodno novico: Pri najnovejših letošnjih manevrih vojske SFRJ v Macedoniji je prišlo na dan, da bo SFRJ producirala po sovjetski licenci najmodernejši tank sovjetske proizvodnje poznan pod T-72. To gornje dejstvo potrjuje, kako tesno je danes SFRJ povezana tudi na vojaškem področju z USSR. V bodoče bo radi

poloma v gospodarstvu in navezanosti na USSR na tem področju povezava še bolj tesna, kar slabo kaže na slučaj kakega mednarodnega konflikta, ker bo SFRJ nedvomno na sovjetski strani. Nikakor ne bomo trdili da mora biti USA povsem nenaklonjena današnji SFRJ. Mednarodni odnosi morajo obstojati tudi z še tako sovražnimi režimi. Nedvomno je zasluga SFRJ, da je do neke mere zlomila absolutno prevlado Moskve nad ostalimi komunističnimi partijami. To dejstvo daje še vedno nove možne perspektive Pentagonu. Če pride do zopet kake izredne pomoči diktatorskemu režimu v SFRJ, bi morala biti taka pomoč vezana na popuščenje notranje diktature. To zahteva USA v Salvadorju, zakaj ne bi to zahtevala tudi v SFRJ, kjer so pravice ljudstva neprimerno bolj tlačene kot v Salvadorju ali kjerkoli v Južni Ameriki.

V globalnem in končnem planu konfrontacije USA proti USSR pa je edino prava pot za Ameriko na slonitev in pomoč zatiranim ljud-

stvom USSR satelitov in Jugoslavije. Vsi se še spomnimo kako napako (hvala Bogu!) je napravil Hitler, da je vkrakal v USSR kot okupator ne pa kot osvoboditelj narodov Sovjetske zveze izpod komunizma. Ta velika napaka je mnogo, ako ne, odločilno doprinesla k porazu Nemčije. USA in zapad bodo imeli neprimerno lažje delo, da pride res do nekega pravičnega reda in miru v svetu samo ako dajo vso moralno in ko pride čas tudi materialno pomoč zatiranim narodom. Noben Litvanec, Latvijec, Estonec, Belorus, Ukrajinec, da jih naštejemo samo nekaj, se ne boril proti USA, ako bo vedel, da z zatonom USSR in komunizma pride za njih svoboda. Čimpreje se tak program in namen formulira in objavi, tem preje bo prišlo do novega reda na tem predelu sveta in to brez vojne. Noben narod ni ustvarjen zato, da bo večne čase sluga nekaj zvezl narodov, katero ni izbral svobodno in po lastni volji in katere ne samo da ne mara nego jo iz dna duše sovraži.

USA — USSR

Ena glavnih ambicij komunistične partije je bila ustvariti srečnejše in materialno boljše življenje. Nikdar pa se niso v ekonomiji in življenjskemu nivoju resno približali zapadu. Nasprotno. To je še posebej očividno v Afriki, kjer so vse države, ki so se odločile za gospodarstvo po vzorcu Moskve in satelitov mnogo na slabšem od držav, ki dopuščajo PROSTI TRG in privatno iniciativo. Ena naravno najbolj bogatih afriških držav Angola je tipičen zgled zato. Kljub petroleju se ljudje toljejo z največjo revščino in pomankanjem. Kruščev je svoječasno na veliko govoril, da bo USSR dohitela USA, vendar vse to je propadlo. Nasprotno! Namesto, da bi se Sovjeti in sateliti približali zapadu se razlika večja. Mera srečne in ekonomske dobro vodene družbe je statistika o pričakovani dolžini življenja. Najnovejša statistika pokažejo direktno porazno sliko sa SZ, satelite in vključno Jugoslavijo:

V zadnjih 15 letih je v SZ povpreček pričakovane dolžine življenja padel od 66.2 leta 1965 na 61.9. V mirnem času se kaj takega še ni dogodilo po mnenju C. Chesnais,

direktor nacionalnega instituta za demografske študije v Parizu. Glavni razlog te porazne ugotovitve si strokovnjaki razlagajo s pomankljivo preskrbo prebivalstva in alkoholizmom. Edina izjema v vzhodnem bloku je Vzhodna Namčija in celo tam GREDO OD 1977 zopet navzdol. Nasprotno pa v USA statistike govore: Leta 1970 si mogel pričakovati da boš živel do 70.8 leta dočim leta 1982 pa do 74.5 let!

Pri ameriških statistikah je še razveseljivo, da se dviga število rojstev in porok manjša pa se število mrti in razporok. Vsekakor za našo primerjavo po gornjem vidimo, da bo povprečen Amerikanec živel skoraj 13 let več kot sovjetski državljan. Ako je v tem dokazana večja sreča človeka ne bomo trdili, nedvomno pa to dokazuje večja skrb za človeka v USA in nedvomno boljše ekonomijo. Z

KLIČI PO TELEFONU: 369—XMAS

Za vse informacije glede pošiljanja pošte za Božič (pisma, karte, darilne zavojice itd.) za tuzemstvo, inozemstvo in prekomorske zemlje, tudi Slovenijo!

Nadaljevnje iz str. 1

Ti pogoji naj postanejo osnova, potrebna politična širina, ki je edina v stanu združiti vse Slovence v domovini, zamejstvu in zdomstvu v skupnem prizadevanju, ki nas bo privedlo v pravičnejšo in lepšo bodočnost, v kateri bo slovenski narod končno vendarle zaživel v svobodi, v lastni državi, prost vsake dominacije, vsakega gospodarskega izkoriščanja, vsakega ustrahovanja, vsakega suženjstva tudi sedanjega, komunističnega!

S temi mislimi proslavimo letošnji slovenski narodni praznik, ki naj vsem Slovincem postane ideal, kažipot našega bodočega narodnega dela!

Luka Dolenc

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates

\$12.00 per year

\$1.00 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada

646 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12.-, za Argentino, za Brazilijo, za Anglijo 60.- šillingov, za Avstrijo 160 šillingov, za Avstralijo 10.- avstr. \$, za Italijo in Trst 2400.- lir, za Francijo 1800.- frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja. Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru. 572

Kaj pišejo drugi...

... o 29. oktobru 1918

Na današnji dan leta 1918 se je Slovenija odcepila od Avstrije in do 1. decembra istega leta, to je malo več kot mesec dni, uživala skoro pravo neodvisnost, na katero pa ni bila pripravljena in se je ni zavedala in je ni cenila, ker se v slovenski javnosti nikoli prej ni diskutiralo, kaj storiti v takem primeru in kako se organizirati... Dokumenti iz tistega časa govore o pravi zmedi. Mnogi ljudje so kradli javne dobrine in plenili skladišča, namesto da bi bili mislili na skupnost. Tako so se premenili tisti dnevi svobode bolj v dneve sramote kakor v dneve veselja in sreče. Politiki, ki niso bili pripravljene na svobodo in neodvisnost, so komaj čakali, da bi izročili ljudstvo in deželo novemu tujemu gospodarju, srbski protiljudski dinastiji Karadžorževićev, kar se je zgodilo 1. decembra leta 1918. [Franc Jeza, Radio Trst A, 29. oktobra 1982].

... o Sovjetih in atentatu na papeža

„Mehmed Ali Agca je javno priznal, da mu je sovjetski blok pomagal pri streljih na papeža. V Rimu je časnikarjem povedal, da je atentat zapovedala bolgarska tajna policija v povezavi s sovjetsko KGB. Zanj so ga urili „strokovnjaki za mednarodni terorizem“ v Siriji in Bolgariji. Sovjeti so za mednarodno razbojništvo na Srednjem Vzhodu neposredno povezani s Sirijo, v Evropi pa z Bolgarijo. Agca je v zaroto proti papežu z imeni vpletel tri Bolgare: Sergeja Antonova, Teodorja Ajvazova in Julija Vasiljeva Koleva, ki so „pri mojem poskusu atentata bili s mano“ [na trgu Sv. Petra v Rimu] in so bili moji pajdaši pri tem nastopu.“ Antonov, bivši šef urada bolgarske [državne] letalske družbe v Rimu, je bil aretiran, druga dva pa sta pobegnila, preden ju je italijanska policija mogla zaslišati. Bolgarija je zavrnila zahtevo, da bi ju izročila Italiji, z njima vred pa še nekoga pomembnega v tej zadevi — Bekirja Čelenka.“ [Washington Inquirer, 15. julija 1983].

... o „demitologizaciji“ kralja Matjaža

„Po uprizoritvah v Trstu in Gorici je SSG [titovsko Stalno slovensko gledališče v Trstu] nastopilo s farso pisatelja Alojza Rebule Hrlbi, pokrijte nas! v Cankarjevem domu v Ljubljani... ter dalo gledavcem v premilek sedanjo dramo človeštva, ki se spopada z Neznancem [Bogom]. Predstavniki človeštva je kralj Matjaž, a ne tisti idealni vladar, ki bo po legendi prišel izpod gore Pece, da osvobodi Slovence, ampak diktator, sebe iskajoč samosilnik, ki se hoče dopokati do nadoblasti nad Neznancem. To je edino, kar tega Matjaža povezuje z Matjažem izpod Pece... Rebula v kralju Matjažu osmeši vse, ki si hočejo človeka prisvojiti in zaslužniti, ki hočejo nad vsem imeti oblast, ki se zato spuščajo v boj tudi proti Neznancu in jim je le malo mar usoda podanikov... Moč Rebulovega dela in njegova odlika je pač v tem, da gledalcu dovoljuje različno interpretacijo... Gospod profesor, hvala vam za vašo apokaliptično poslanico našemu času in človeku!“ [Tudi zato, da je z „demitologizacijo“ kralja Matjaža oskrnil poslednji simbol vstajenja, v katerega so vsaj nekateri Slovenci še verjeli!] — [Katoliški glas, Gorica, 2. junija 1983].

... o mednarodnem terorizmu SFRJ

„Zadnja žrtev jugoslovanskega morilskega udejstvovanja v Zvezni republiki Nemčiji je 57 letni Stjepan Djureković, ki je bil 29. julija ustreljen v tis-

karni emigrantskega lista **Hrvatska država** v Muenshenu. Poleg tega mu je drugi morivec „za vsak slučaj“ še s sekiro razbil glavo. Kakor je že navada v takih primerih, so storivci brez sledu izginili. Zloglasna tajna služba UDBA nadaljuje svoje početje na nemških tleh tudi pod novo Kohl - Genscher - Zimmermannovo vlado četudi so prav zastopniki sedanje vladne stranke prejšnjo [socialistično] koalicijo v zvezni zbornici trdo prijemali, do kdaj bodo jugoslovanski udbaški ubijavci še lahko tukaj nekaznovano opravljali svoj posel. Jugoslavija je Djurekovića umorila še zlasti zaradi tega, ker je pripadal njenim vrhunskim funkcionarjem - belgrajski režim svojim eksponentom ne odpušča „izdaje“. Ko je Djureković, bivši direktor največjega hrvatskega [in hkratu jugoslovanskega] petrolejskega koncerna INA [In-

dustrija nafte] pred kakim letom dobil politični azil v Zahodni Nemčiji, so bili tudi nekateri njegovi rojaki do njega nezaupljivi. Zdaj so dobili tragičen in prepričljiv dokaz, da je bil odkritosrčen hrvatski patriot. Jugoslavija si je najprej močno prizadevala, da bi tega novega sovražnika diskreditirala z domnevnimi milijardnimi poneverbami. Potem je skušala doseči njegovo izročitev. A ker je vse to izpodletelo, je moral pač umreti. Med tem je Djureković objavil nekaj knjig [Jaz, Josip Broz - Tito; Komunizem: velika sleparija; Orlovi sinovi; Rdeči managerji; Zlom idealov ali izpoved Titovega ministra] seveda v hrvaščini, ki zelo kritično presojuje Tita, komunizem ter jugoslovansko ječo narodov. Zdaj pripravljajo njihove nemške prevode. To je bil drugi vzrok, zakaj so ga morali belgrajski morivci ubiti. Kot eden vodilnih „jugoslovanskih“ funkcionarjev je Djureković seveda imel dostop do najskrbneje varovanih državnih skrivnosti. Od kar Jugoslavija kot umetna in na moč

sporna stvaritev velikih sil obstaja, živi od vojne proti „lastnim“ narodom, zlasti proti Hrvatom. Ne glede na protihrvatski rododomor, ki je samo leta 1945 stotisoče stal življenje, jugoslovanski uničevalni stroj neovirano mori naprej tudi sredi Nemčije. Že pred Djurekovičem je bilo v naši deželi pobitih kakih sto Hrvatov.“ [Zahodnonemški mesečnik **Crítica**, julij-avgust 1983]

... o ameriški klofuti Jugoslaviji

„Večja zmaga za prezidentove može na Capitolu, z znova imenovanim predsednikom Feda [Federal Reserve Board, neodvisna ameriška vladna agencija za uravnavanje denarnega obtoka in trga ter državnih posojil] Paulom Volckerjem vred, je bil sprejem predloga, naj Združene države dajo Mednarodnemu monetarnemu fondu dodatni prispevek osmih milijard štiristo milijonov dolarjev. Zakon je bil v zvezni poslanski zbornici potrjen z nezadostno večino [217 — 211 glasovom]. Njegovi zagovorniki so morali požreti nadaljevanje na str. 4

ČE SE NE SPOMINJATE LAHKO DA NE BOSTE MOGLI NIKOLI POZABITI.

So gotove važne stvari zakaj se morate ustaviti pred stoječim šolskim avtobusom. Nekate so: kazen za vašo neustavitev, ki lahko vključuje 6 točk (Demerit points) in denarno kazen do \$1,000 in možnost zapora. Toda najvažnejši vzrok je gotov ta: Vaša napaka lahko stane življenje kakšnega otroka. Tako napako ne morete nikoli pozabiti.

Pomni, vozači, ki gredo v obe smeri se morajo ustaviti za šolski avtobus, ki stoji s prižigovčimi in ugasovčimi lučmi. Tudi vozači, ki se takemu vozilu

približujejo, se morajo ustaviti vsaj 20 metrov (približno dolžino 4 avtomobilov) za stoječim avtobusom.

Tega leta morate še posebno paziti za novost. Vsak šolski avtobus v Ontario ima sedaj takozvano signalno roko za ustavljanje (stop arm sign), ki se avtomatično dvigne, ko otroci začno vstopati ali izstopati iz šolskega avtobusa.

Zato, pazite in glejte v letošnji jeseni na to novo „roko“ in prižigajočo se luč za ustavitev na vseh šolskih avtobusih. Prosim, ne igrajte se s življenjem otroka.

ALI LAHKO TO STVAR POZABITE?

Ministry of Transportation and Communications

Ontario

James Snow, Minister
William Davis, Premier

Kaj pišejo drugi...

omejitev v obliki dodatka, ki Fondu prepoveduje dajati kakršna koli posojila iz tega ogromnega denarja komunističnim diktaturam, med njimi Jugoslaviji, Madžarski, Romuniji in Poljski." [National Review, New York, 19. avgusta 1983].

... o potrebi povezave s socialistično „matlico“.

„Kaj je narod! Jezik, boste rekli. Da, res je; jezik je velika vrednota... A jezik ni vse. Narod je skupek ali resničnost več dejstev... In za nas v tujini še nekaj: povezava s preteklostjo in s tradicijo naše rodne domovine. Povezava z maternico, kjer smo dobili življenje in odkoder smo izšli. Obrnimo se k domovini, njej, ki nas je rodila Slovence. Povezava s to maternico mora ostati. Kako se mi do [socialistične] matere domovine obnašamo? Ali ji kaj darujemo, skrbimo za njeno življenje in moč?“ [Iz govora lazarista, Rev. Toneta Zrnca, na Slovenskem dnevu v Montrealu, Canada. Ameriška domovina, Cleveland, 26. julija 1983].

... o titovski zahvali za ameriške milijarde

„Kako so članice Združenih narodov glasovale v letu 1982? Naslednji seznam kaže v odstotkih, kolikokrat so med zasedanji Glavne skupščine ZN v letu 1982 [nekateri nevtralne, neuvrščene in komunistične] dežele potegnile z Zdrženimi državami: Avstrija 40.6%, Grčija 33.2%, Kambodža 28%, Sri Lanka 22%, Madžarska 21%, Bolgarija 20.8, Sovjetska zveza 20.6, Belorusija 20.6, Češko-Slovaška 20.5, Rdeča Kitajska 20.2, Vzhodna Nemčija 20.1, Romunija 19.4%, Jugoslavija 19, Poljska 18.9, Mongolija 18.3, Albanija 8.8%.“ [Human Events, Washington, 12. avgusta 1983].

... o slovenščini pod udarom srbizma

„Slovenija je v obeh Jugoslavijah bila država v državi, v dobršni meri zaradi posebnosti svojega slovenskega jezika V nekaj zadnjih letih je ta posebnost izpostavljena različnim vplivom. Zaradi tega je slovenske razumnike začelo resno skrbeti za jezik njihovega naroda. V okviru Socialistične zveze [delovnega ljudstva Slovenije] obstaja Jezikovno razsodišče, ki bi moralo skrbeti za čistost slovenščine. Taka ustanova je nekaj samo po sebi umevnega. Zdaj so pa Slovenci začutili, da niso

več področje miru v Jugoslaviji, ki je zadnje čase pod novo ofenzivo vele-srbstva. V razpravljanjih o jeziku so se oglasili k besedi tudi nekateri Slovenci in doseljenci v Slovenijo, ki so včasih s sramotivnimi besedami napadali Jezikovno razsodišče. Neverjeten škandal je povzročil srbski književnik Miodrag Bulatović, ki živi v Sloveniji. Člane Razsodišča je imenoval „arijev-ce“ [rasiste] in „nacionaliste“. Povsem nerazumljivo je, da kak prihajač lahko tako žali sosesko, v kateri živi. Bulatović je znan kot Velesrb ter nedvoumno mrzi vse, kar je hrvatsko, slovensko, zahodno in katoliško. Slovenci so mu odgovorili spodobno, s humorjem in obžalovanjem. Vodja razpravljanja Matjaž Kmecl [republiški minister za kulturo] je dejal: „Če bi jaz na takem zboru v Beogradu govoril slovensko, ne vem, če bi prišel živ z njega.“ Treba bi bilo pričakovati, da se prišleki, ki žive in delajo v Sloveniji, nauče jezika svoje nove okolice. Mnogi med njimi to tvrdoravno odbijajo. V tem prednačijo Srbijanci. Nekateri med njimi pišejo službena pisma v cirilici, čeprav sede v slovenskih ustanovah. Lahko rečemo, da so Slovenci danes tam, kakor so Hrvatje bili pred svojo Deklaracijo o jeziku.“ [Poruka, eno izmed glasil svobodnih Hrvatov v Zahodni Nemčiji, 2/1983].

... o mednarodnem odporu proti totalitarizmu

„Na pobudo ruskega znanstvenika Vladimirja Bukovskega in kubanskega pisatelja Armanda Valladaresa so letos maja v Parizu ustanovili mednarodno protidiktatorsko organizacijo z imenom Internacionalni odpor. Vanjo so doslej stopili člani iz naslednjih držav: Afganistana, Nicaragua, Poljske, Laosa, Kitajske, Jugoslavije [?], Rusije, Kube, Vietnama, Češke in Argentine. Podporni odbor sestavljajo tele mednarodne znane osebnosti: francoska filozofa Raymond Aron in Bernard-Henri Lévi, ameriški psiholog Bruno Bettelheim, britanski konservativni poslanec Winston Churchill [vnuk rajnega državnika], ameriški zgodovinar Sydney Hook in francoski pisatelj Eugène Ionesco. Iz sporočila za tisk je vidno, da je cilj organizacije boj proti vsem oblikam zatiranja, to je, proti vsaki, levi ali desni, diktaturi. [Kar je v okepaiah, so dostavki ali pojasnila sestavljavca te rubrike]

P. K.

kršitev zelo veliko. V celotni državi, ki ima kakih 233 milijonov prebivalcev, se primeri resen zločin vsaki dve sekundi: vlom vsakih 9 sekund, rop vsakih 59 sekund, kraja avtomobilov vsakih 30 sekund, posilstvo vsakih 7 minut in umor vsakih 25 minut. Nasilni zločini so se znatno znižali v mestih kot Cleveland, Boston in Columbus, in znatno povečali v Charlotteu, San Antoniju in Houstonu.

Stoletnica Newyorške Metropolitan Opere

Letos praznuje stoletnico obstoja newyorška Metropolitan Opera, ki je odprla svoja vrata oktobra 1883. Razvila se je v pravo institucijo, ki ji ni primere na svetu. Na leto nudi 274 predstav, ki jih je v lanski sezoni gledalo nad en milijon oseb (90% zasedba razpoložljivih sedežev!). Sobotne oddaje po radiju poslušajo nad sedem milijonov poslušalcev. Metropolitan Opera šteje tudi nad 200.000 dobrotnikov, ki so ji poklonili 30 dolarjev ali več. Njen predračun je tudi temu primerno velik: 74 milijonov dolarjev. Jubilejna oddaja 22 oktobra je preračunana na osem ur. Celoten prenos je oskrbljen za televizijo na Public Broadcasting System.

Nemški priseljenci (ti praznujejo letos 300letnico naseljevanja v ZDA) so igrali prva leta tako važno vlogo kot obiskovalci, da so predvajali prvih sedem let vse opere v nemščini.

Za Slovence je Metropolitan Opera seveda povezana z njeno primadono-Slovenko Zinko Milanov. Tudi Anton Dermota je bil povabljen. Ker pa ni mogel prvega povabila sprejeti, ga na žalost niso povabili drugič.

Leta 1966 se je preselila Metropolitan Opera iz veličastne stavbe - kopije italijanske renesance -, ki so jo zgradili Vanderbilt in drugi milijonarji, v novo stavbo Lincoln Center.

Stoletnica Katoliškega ženskega kolegija v Antigonishu

Oktobra 1883 so odprle notredamske sestre, ki jih je ustanovila pred kratkim za svetnico razglasena Margareta Bourgeois, ženski kolegij v Antigonishu. Kolegij "Mount St. Bernard College" se je združil z že obstoječo univerzo sv. Franciska Ksaverija in je bil prva katoliška univerza na severno-ameriskem kontinentu, kjer so dekleta studirala v istem programu kot fantje. Ta dogodek sam kot tudi prva graducija deklet je povzročila mnogo kritizma, ker je bila za takratne razmere revolucionarna, toda skof in univerza so vztrajali na nadaljevanju tega programa, ki je danes postal nekaj vsakdanjega.

Stoletnico je proslavila posebna konvokacija, ki je podelila stiri castne doktorate in ustanovila profesuro za keltske studije imenovano "Sister St. Veronica Chair of Gaelic studies". Sestra Veronika je bila profesor zgodovine na univerzi in se je posebej posvetila studiju keltske kulture zlasti v Novi Skotski. Univerza sama ima posebno specialno knjižnico za keltsko kulturo in izredno bogato zbirko magnetofonskih posnetkov keltskega jezika in obicajev.

Spominsko plosco sta odkrila sestra Louise Cote, vrhovna predstojnica notredamskega reda v Kanadi, ki je tudi dobila castni doktorat, in nekdanji profesor ekonomije na univerzi, sedanjí namestnik predsednika kanadske vlade in zunanji minister Allan J. MacEachen. Ostali castni doktorji so bili: Margaret Fay Shaw Campbell iz Skotske, prof. Charles Dunn, predsednik oddelka za keltski jezik in slovstvo Harvard univerze in krajevni duhovnik John Agnus Rankin, ki je odgovoril na trditve nekega radijskega komentatorja, da keltska glasba izumira, z organizacijo vsakoletnih zelo uspešnih koncertov keltske glasbe.

G. Alan MacEachen, zastopnik kanadskega Louise Côté, C. N. D. in č.g. Gregorij ministrskega predsednika in kanadski znanjji monister z leve in na desni sestra MacKinnon, predsednik univeerse St. F. Xavier.

DOBRODELNOST V ZDA LETA 1982

Ameriška organizacija društev, ki nabirajo dobrodelne prispevke je objavila, da so se darila tem dobrodelnim ustanovam zvišale v l. 1982 za 11.8% in so dosegle skoraj 60 milijard dolarjev. Največ so prispevali poedinci, celih 81.3%. Oporoke so vrgle 9.2%, ustanove 4.5% in podjetja (korporacije) 5.0%.

Dobrodelne ustanove so podelile 46.9% razdeljenega denarja za verske namene, 14.2% za vzgojo, 13.9% za zdravstvo, 10.4% za socialno skrbstvo, 8.2% za umetnost in humanitarne vede in 6.5% za druge namene.

Največji poedini v zgodovini ameriške dobrodelnosti je dobila Emory univerza v Atlanti. Leta 1979 ji je podaril Robert Woodruff (Coca-Cola) 105 milijonov dolarjev. Vsega skupaj je prejela ta univeza od njega od l. 1937 215 milijonov dolarjev.

Stoletnica socialnega zavarovanja v Nemčiji

15. junija 1883 je podpisal nemški cesar Wilhelm I. zakon, ki je uvedel v Nemčiji bolniško zavarovanje za delavce, ki je bilo obvezno za vse delojemalce. Zakon je postal vzorec za podobno socialno zavarovanje v večini modernih držav.

Bolniško zavarovanje seveda ni bilo takrat nobena novost. Obstojale so razne cerkvene in svetne organizacije, ki so nudile razne ugodnosti za primer bolezni, toda to je bil prvi primer splošnega zavarovanja, ki je nudilo pomoč vsakomur.

Danes zveni malo čudno, da so bili proti uvedbi takega zavarovanja, ki je bilo z drugimi oblikami socialnega zavarovanja napovedano že v cesarjevem govoru v parlamentu 17. novembra 1881, tako liberalni kot socialistični poslanci. Liberalci so protestirali proti splošni obveznosti zavarovanja in so hoteli ohraniti načelo zasebne odločitve, socialisti pa so se upirali novemu zakonu, ker so se bali, da bo odprava zasebnih "blaganj pomoči", ki so bile del njihovih delavskih organizacij, zmanjšala njih vpliv na delavstvo.

V stoletni zgodovini je doživel zakon seveda nekaj sprememb tako v sestavi in v predpisanih prispevkih. V današnji obliki krije bolniško zavarovanje kakih 90% prebivalcev Zapadne Nemčije.

Žalostna stran življenja v ZDA.

Po nedavno objavljenih podatkih Federalnega urada za investigacije (FBI) se je zmanjšalo število kršitev zakonov v ZDA v letu 1982 za 4.2%, enako kot l. 1977. V večini ostalih let je število kršitev zakonov znatno naraščalo: za 16.5% leta 1974 in približno za 8% v letih 1975, 1979 in 1980. Kljub izboljšanju pa je število